

INSIGHTS TO THE PARSHAH - TZAV

(א) וַיִּדְבֶר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. (ב) צוֹ אֶת אֶהֱרֹן וְאֶת בְּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֵלֶה הוּא הָעֵלֶה עַל מוֹקֵדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּלָה עַד הַבֹּקֶר וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ. (ג) וְלִבְשׁ הַכֹּהֵן מְדוּ בִד וּמְכַנְסֵי בִד יִלְבֹּשׁ עַל בְּשָׂרוֹ וְהָרִים אֶת הַדָּשָׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת הָעֵלֶה עַל הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוּ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ. (ד) וּפָשַׁט אֶת בְּגָדָיו וְלִבְשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא אֶת הַדָּשָׁן אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל מְקוֹם טְהוֹר. (ה) וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ לֹא תִכְבֶּה וּבָעֵר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן עֲצִים בְּבֹקֶר וְעֵרֹד עָלֶיהָ הָעֵלֶה וְהִקְטִיר עָלֶיהָ חֲלָבֵי הַשְּׁלָמִים. (ו) אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה.

רש"י

אין צו אלא לשון זרוז מיד ולדורות. אמר ר' שמעון: ביותר צריך הכתוב לזרוז מקום שיש בו חסרון כיס.

גור אריה

ואם תאמר, הרי כאן אין חסרון כיס לכהן שיאמר לשון "צו", ויש לומר, דשפיר איכא חסרון כיס, משום דהיה העבודה מוטל על הכהן, והיה בשביל זה מבטל ממלאכתו. ולא חסרון כיס גמור בעינינו, אלא כל היכי שיהיה גורם לו חסרון בממון קאמר שהוא חסרון כיס.

רש"י

(ד) ופשט את בגדיו – אין זו חובה אלא דרך ארץ, שלא ילכלך בהוצאת הדשן בגדים שהוא משמש בהן תמיד. בגדים שבשל בהן קדירה לרבו אל ימזוג בו כוס לרבו, לכך: ולבש בגדים אחרים – פחותים מהן. והוציא את הדשן – הצבור בתפוח. כשהוא רבה ואין מקום למערכה מוציאו משם, ואין זו חובה בכל יום. אבל התרומה חובה היא בכל יום.

(ה) והאש על המזבח תוקד בו – רבה כאן יקידות הרבה: על מוקדה (ויקרא ו'ב'), ואש המזבח תוקד בו (ויקרא ו'ב'), אש תמיד תוקד (ויקרא ו'ו'), כולן נדרשו במסכת יומא (בבלי יומא מ"ה:), שנחלקו רבותינו במניין מערכות שהיו שם.

כלי יקר

ועל כוונה זו הזכיר הרמת הדשן, כי התיקון הוא הדשן שיאמר ואנכי עפר ואפר כאברהם ואז ירום ונשא וגבה מאד כי כל המשפיל עצמו הקב"ה מגביהו וז"ש והרים את הדשן, ולזה פרט ב' בגדים אלו שילבש הכהן המכפר ולבש הכהן מדו בד כמדתו שלא יהיה בגד נשיאתו ארוך ממנו אלא כמדתו כי מאן דלבש מדא ילבש מדא (ברכות כח). כמדתו ולא ילך בגדולות ובנפלאות ממנו ומכנסי בד. המכפרים על ג"ע כמ"ש רז"ל (עיין סוטה ד:). כל המתגאה כאלו בא על כל העריות כו', ושימת הדשן אצל המזבח כי גם המזבח מורה על גדר הענוה כמבואר למעלה פר' משפטים.

ו"א לפי שהרמת הדשן מלאכה קלה ובזויה, ויש לחוש שמא ילבש הכהן בגדים קצרים שלא יתלכלכו בדשן או ילבש איזו דבר חוצץ על בשרו שלא ילכלך בשרו באפר ע"כ אמר שיהיה הכתונת כמדתו ושלא יהיה דבר חוצץ בינו לבין מכנסים.

הדרש והעיון

[מז] אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה. (א) עיין ירושלמי יומא.

ס"ד ה"ז: לא תכבה אף במסעות. ונראה דבמאמר הזה צפון.

גם רמז נכבד ותוכחת מוסר. הן הנסיון יורנו, אשר בהיות האדם בביתו

אינו עלול כ"כ לחטוא, ואם גם יסיתנו יצרו לעשות דבר פשע, יתגבר עליו

ולא ישמע לו, וזה כי בהיותו בביתו במקום מגורו, הנהו מוקף תמיד מקהל

יודעים ומכירים, אשר ידקדקו אחריו, וכ"כ אשר הוא עושה עומד תחת שבט

הבקורת, ולכן ירא הוא לעשות דבר אשר לא יעשה, למען לא ילגלגו אחריו

ויהי לבו, אמנם אימתי עלול האדם לחטוא? אימתי ימצא יצרו הרע כר

נרחב להסית ולהדיח? בהיות האדם הרחק מביתו, במקום נכרי אשר לא

ידעו איש, אז יסתנו יצרו, כי עתה כבר יוכל לעשות את אשר לבו חפץ,

אחרי אשר נסתרה דרכו, ואין איש אשר ידע מעשיו ותהלוכותיו, ובשובו הביתה

ישיב ויתלבש באדרת היראה למען כחש, כאשר הי' מתחלה, ועל פני כל

העם יכבד גם לתלאה באין מגרעת.

(יג) זֶה קָרְבַּן אֶהְרֹן וּבָנָיו אֲשֶׁר יִקְרְבוּ לָהּ בְּיוֹם הַמִּשְׁחָ אֹתוֹ עֲשִׂירֵת הָאֵפָה סֹלֶת מִנְחָה תָּמִיד מִחֲצִיתָהּ בַּבֶּקֶר וּמִחֲצִיתָהּ בְּעֶרְבֹ. (יד) עַל מַחְבַּת בְּשֶׁמֶן תַּעֲשֶׂה מִרְבֶּכֶת תְּבִיאָנָה תְּפִינֵי מִנְחַת פְּתִים תִּקְרִיב רֵיחַ נִיחַח לָהּ. (טו) וְהִכְהֵן הַמְּשִׁיחַ תַּחְתֵּיו מִבָּנָיו יַעֲשֶׂה אֹתָהּ חֶק עוֹלָם לָהּ כְּלִיל תִּקְטֹר.

אברבנאל

פני אדוניו שיביא בידו מנחה אבל מנחת הכהן הגדול בכל יום ראוי לתת טעם בה. ונראה שהיא לכמה סבות

- האחת כדי שיקשט עצמו בכל יום שתי פעמים וכאמרם ז"ל (סנהדרין י"ח) קשט את עצמך ואח"כ קשט את אחרים ויען וביען אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא ראוי למי שעניו כל ישראל עליו לכפר בעדם ויהיה נקי תמיד מכל חטא וזה על ידי הקרבן.
- והב' כדי להישיר את החוטאים ולפשפש במעשיהם ולשוב אל השם ולהקריב קרבנותיהם לפניו כי יאמרו הנה הכ"ג מכפר בעד נפשו בקר וערב מה נעשה אנחנו.
- והג' כדי שלא יתביישו החוטאים מהקריב קרבנותיה' בראותם שהכ"ג מביא בעד נפשו שתי כפרות בכל יום ערב ובקר.
- והד' כדי שלא יתביישו העניים והאביונים בעשירת האיפה סולת כי יאמרו והרי הכ"ג אינו מקריב קרבן יותר חשוב מזה בכל יום.
- והה' כדי להכניס לפני השם בעונה ובסימני דלות כעני ואביון הנצב לפני אדון כל הארץ.
- והו' במה שהיה הכ"ג ובניו בכל יום אוכלים הנותרות ממנחות ישראל שנאמר והנותרות מן המנחה לאהרן ולבניו רצה השם שיקריב משלו מנחה בכל יום וישרפנו' כלה כליל להורות כי אכילתו את המנחה אינה כדי למלאות תאות בטנו בחנם רק לעשות מאמרו ומצותו שהרי הוא מקריב בכל יום מנחה שלימה ומקטירה כלה לגבוה.
- והז' להודות לה' במנחה הזו על כל מתנות הכהונה שנתן לו ולזרעו בגבולים ובמקדש.
- והח' לפי שהכהנים היו קומצי' תמיד המנחות ואולי טעו בקמצם שלא קמצו כהוגן ויגזלו את אשה ה'. לזה רצה הש"י שהכ"ג ישלם כל החסרונות שאולי חסרו בכל יום. וזה על ידי מנחה שלימה כליל תקטר.
- והט' שרצה השם שבכל יום יהיו קרבים לפניו קרבן יחיד וקרבן צבור. והנה קרבן צבור היו התמידין שנים ליום עולה תמיד את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים וכדי שיהיה כן קרבן היחיד צוה במנחת חביתין לכ"ג שהוא היחיד היותר קדוש שבצבור שתהיה מחציתה בבקר ומחציתה בערב כדי שיהיה בבקר קרבן יחיד וקרבן צבור וכן בערב באופן שיעלה קלוס השם דרך כלל ודרך פרט ואלו היה זה נמסר לאיזה יחיד מיחידי ישראל אולי יהיה יום או יומים שלא יקריבו מנחה כלל.
- והי' לפי שאהרן עשה את העגל והעון ההוא היה שמור לדורות כמו שאמר וביום פקדי וגו' ואין פורענות בא על ישראל שאין בו קצת מפרעון עון העגל לכך צוה השם שיהיה הכ"ג שהוא במקומו של אהרן מקריב ערב ובקר קרבן כדי להגין על עם ישראל מהעון ההוא.

(כ) כֹּל אֲשֶׁר יַגַּע בְּבִשְׂרָה יִקְדָּשׁ וְאֲשֶׁר יִזֶּה מִדְּמָה עַל הַבֶּגֶד אֲשֶׁר יִזֶּה עָלֶיהָ תִּכְבַּס בְּמָקוֹם קָדֹשׁ.

מנחם ציון

כל אשר יגע בבשרה יקדש (ו, כ).

בזבחים (צז) אמרינו: „יכול אשר יגע ואעפ"י שלא בלע ת"ל בבשרה עד שיבלע בבשרה". ולהלן (ז, ט) נאמר: „והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל". בשניהם נאמרה אותה המלה יגע, ובכל זאת יש חילוק גדול ביניהם. בפסוק הראשון דמיירי בדבר חול שנגע בקודש, הדין הוא שהחול איננו נעשה קודש בנגיעה בעלמא אלא בבליעה מגוף הקודש, ואילו בפסוק השני דמיירי בדבר טהור שנגע בטומאה, הטהור נטמא אפילו בנגיעה גרידא.

הלכות הללו הנן לימוד גדול לדורות, כי כח ההשפעה של אנשים טמאים ברוחם הוא חזק ומהיר להתעות ולהטעות אנשים הבאים עמם במגע להדיח אותם לדרכיהם הנלוזות, יותר מאשר כח ההשפעה של אנשים קדושים וטהורים הבאים במגע עם אנשים חילוניים ומתירניים, במגמה להנחותם ולהדריכם לאורח חיים של קדושה וטהרה, שבמגע לבד עמהם פעולתם תהיה מאפע, דרושים לזה יגיעה עצומה וסבלנות ממושכת עד שיצליחו להחדיר בתוך תוכם מהקדושה והטהרה שלהם.

(יא) וזאת תורת זבח השלמים אשר יקריב לה'. (יב) אם על תודה יקריבנו והקריב על זבח התודה חלות מצות בלולת בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן וסלת מרבכת חלת בלולת בשמן. (יג) על חלת לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמיו.

RAV HIRSCH

or lesser participation in real well-being. For Chometz, as opposed to Mazza, designates the condition of independence and of being in possession of free untrammelled power of disposal. Whatever the nature of the suffering or misfortune from which the bringer of the תודה had been delivered, it had in every case been a צרה, a danger which entailed the feeling of restriction (הצר. I.L.) and curtailment of one's powers. And when the sufferer comes forth from this danger and feels himself again in untrammelled secure independence, this "complete security of his external condition for happiness" (the שלום-feeling. I.L.) has no means of expression more pregnant with meaning than with "ten Chometz loaves". "Ten", the rounded closed

that occasioned the bringing of a תודה. But it would not have brought him to bring a תודה, if that which he feels towards the world as חמץ did not appear to him as מצה towards God; if he were not filled with the feeling that it was only God Whom he had to thank for his regained חמץ-security, and that every little grain of his regained secure position in the world — of which he is now so happily conscious — only tightens afresh his dependence on God, and only makes him feel afresh his obligation to use every atom of the strength and powers his security gives him in the service of God. With exactly the same amount of Mazza as that of Chometz does the תודה appear before God, and it is just this מצה נגד חמץ alone, which makes the תודה into a תודה. With the Mazza exactly equalising the Chometz, the person seeking nearness to God by a תודה asserts his acknowledgment that regarding his regained שלום-condition he gives up all claim to its being due to his own efforts, and his regained independence only makes him

אם על תודה יקריבנו (ז, יב)

ובמדרש תנחומא (אמור י"ד) כל הקרבנות בטלין לעתיד לבא וקרבתן תודה אינו בטל לעולם, והכונה בזה נראה, דלעתיד לבא שתמלא הארץ דעה את ה' לא יחטאו עוד וידבקו ישראל בה' בתכלית הדבקות ולא יזדקקו לקרבנות הבאים לכפרה, כי רגלי חסידיו ישמור, אבל קרבן תודה לא יתבטל שאז רק נכיר ונשיג גודל חיובנו להללו ולשבחו על כל אשר גמלנו ברחמיו ורב חסדיו, ועל נסיו ונפלאותיו שבכל יום עמנו, ולכן נודה לשמו לעולם כי לעולם חסדו.